

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 27.—Núm. 296.—Dissapte 7 d'Abril de 1906

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

Un pas més

Sis anys compleixen avuy, dia per dia, que Tarragona obri'ls ulls a la nova vida que'l Catalanisme promet a la nostra Terra. En aquell miting memorable, primera fita plantada pels tarragonins, en lo camí de l'assoliment de l'autonomia patria, se reberen triomfalment las nostras ideas, y la veu dels companys, sincera y ben sa-dollada d'amor al terror, era aplaudida frenèticament pel poble, qui cansat d'esser regit enganyosa y despòticament, anyorà'l proper imperi de la llibertat y la justicia.

D'allavors ensà, l catalanisme a Tarragona ha anat creixent sense parar, enfortintse d'aital manera, que ha pogut oferir l'espectacle de duas organisacions y dos periòdichs en una ciutat que més que cap altra de Catalunya está dominada per lo element burocràtic y ahont hi regna ab tot son poder lo caciquisme més desenrenat.

Dels sacrificis que això representa no'n parlem, puig no es digne de bons catalans fer retrets a lo que está per damunt de tots: a la nostra Patria estimada. Però en calia un altre de sacrifici pera que l'esforç nostre, no's perdés com tants d'altres en lo camp inmens de las bonas intencions. Calia que las duas organisacions, ab dos periòdichs s'ajuntessin pera l'acció, demostrassin palesament ahont pot arribar la voluntat ben dirigida.

Això es avuy una realitat. Desde'l present número, Lo CAMP serà'l portaveu de las duas entitats nacionalistas de Tarragona, y es clar que si aquesta conjunció s'es pactada ab la basa de la més ampla tolerancia, aital virtut que es la que més impulsa als pobles pels viarany del progrés, s'ha de reflexar també en las planas del nostre setmanari.

Respecte'ns mereixen totas las ideas llealment professadas; y si dintre'l Catalanisme, com en tot moviment nacional, la diversitat de pensars en lo que no afect al punt concret de l'autonomia, s'imposa, nosaltres sabrem armonisarias las distintas opinions, fent que en cas de que hi hagi necessitat d'exposarlas, l'atenció y consideració que s'deu al contrari, sia garantida la més ferma pera que may se trenqui la germanor imprescindible entre'ls qui professan un ideal comú.

No podiam esperar mellor conmemoració de l'entrada del catalanisme tarragoní a la vida activa. Que l'exemple dels d'avuy senyala als qui'ns ha de succeir la veritable ruta pera assolir la llibertat y l'engrandiment de Catalunya.

Germanor catalana

Ja han arribat a son terme, los treballs de conjunció autonomista de que parlavam en nombres anteriors. Es ja un fet l'unió de las dugas entitats catalanistas de nostra ciutat. Havem ja donat una prova de germanor catalana, precisament avuy que tant necessitada está nostra Catalunya, de l'unió de tots sos fills.

Dias de pluja son los que vivim, pels que breguem per un ideal redemptor, just es donchs que tots cerquem supluig en un mateix casal, just es que'ns apleguem germanivolament, per lliuraros de lo que entorpeix nostra marxa vers lo camí triomfant que anela nostra cor y que es nostra esperança.

En los moments actuals es innegable que nostra aimada Catalunya, está necessitada de l'ajuda altruista de tots los catalans. Es precis que tots treballèm ab ferma per lo que constitueix nostres drets y nostras llibertats; y perxò precisa també que en lo camp de la lluita'ns hi trobem tots los que estimem nostra patria, es for-

sós que'ns hi unim, puig com més units estèm, més gran y més profitosa será la nostra tasca.

Aixís ho han entès l'Associació Catalanista de Tarragona y sa Comarca, y'l Centre Nacionalista Català, a l'aplegarse, abduas entitats en un mateix hostatje, ahont podran, no obstant, expandirse ab complerta independència, cada una d'ellas, en lo terror de la propaganda de las ideas més o menys radicals que sustentin.

Y també ho han entès aixís, los portaveus de las esmentadas entitats, Lo CAMP DE TARRAGONA y Serèm! Y s'han unit també'ls elements inspiradors dels dos periòdichs, responnent a l'enlairada conducta de las entitats a que pertanyen.

Feyna segura es aquesta, y de resultats positius, puig que acull y realisa sempre totas las iniciativas nascudas en un flairós escalf de germanor patriòtica.

L'unió fa la forsa, y es indispensable que aquesta unió, sagelli nostre altruisme devant de Catalunya, nostra mare, que necessita de tots nosaltres per sustreures de la malaltia que la té abatuda.

Ella com tots los pobles de la terra, te dret a la vida que li sia possible fruir d'eixa vida es forços que sos fills gaudeixin a l'ensems d'una moderna cultura, necessita que tots ells convenientment adaptats a las lleis humanas, sápigam destruir los vicis de l'actual societat que han progressat mercès a l'ignorancia y que corrompen a l'home, impossibilitantlo pel gaudiment de la concordia entre tots los sers humans. Es precis fer cultura y hem de ferla plegats, aportanthi tots los nostres esforços y las nostras inteligencias y més que tot practicant sempre las nostras teorías, volguent que en totas ocasions los nostres actes, sigan espill de la més gran tolerancia.

Y farem patria, y cumplirem ab Catalunya.

Que'ls que prediquem llibertat, devèm demostrarho sempre en tots los nostres actes, que sabem practicarla la tolerancia propia d'un poble cult que ansia exteriorisarse per donar esbarjo a sas necessitats y a sos sentiments. No som dels que s'uneixen abdicant de sas aspiracions; al unirnos ho fem, predicantlas totas ab lo cap ben alt; més com nostras ideas van de dret a la consecució d'un demà que sia sagell de benhauransa pels que volèm que l'amor més pur regni en lo cor de tots los homes, y aquest demà no pot vindrer sense que haigi finit l'avuy, tenim donchs tots lo dever de fer ben proper lo nou jorn de gloria, agermanantnos tots los que lluitem enfront d'un centralisme reaccionari y fer ab nostra obra victoriosa que neixi ben prompte l'auba riallera d'un jorn de llibertat.

Desde ara donchs, los autonomistas tarragonins gaudirèm del goig de la germanor natural en las colectivitats que viuen en l'ambient purificador d'ideals progressius. Desde ara, la feina de las dugas entitats catalanistas tarragoninas, será més ferma que may, a l'ensems que feina catalana, purament catalana.

No podiam pas mostrarnoshi indiferents a la gran corrent de solidaritat que s'ha fet ben manifesta en tots los indrets de la nostra terra, nosaltres que tenim lo dever moral y material d'acoblar totas las aspiracions que tendeixin a son mellorament y progrés. Y per això ha esdevingut la nostra conjunció, y per això treballarem encara més, per ferla més gran, per aportarli tots aquells elements que de més o menys aprop coincideixin en la nostra finalitat autonomista. Y ho farem també perquè es ja hora de que tots los que breguem per la consecució d'un mateix fi, nos defensèm a l'unisson dels titllats de que se'ns acusa. Com més units, més profitosa será la nostra feina, y més verdadera la veu de protesta vers l'actual centralisme, ja que será aquesta filla de totas las

tendencias, de totas las aspiracions de l'ànima de Catalunya.

(De Serèm!)

L'autonomia es llibertat pels pobles

A fe que té enemichs l'autonomia, y a fe que es també estrany tal cosa, que en temps que tothom se manifesta en sentit lliberal y progressiu, sembla, com a cosa natural, que tothom per ella hauria de lluitar, per ésser l'afirmació concreta de llibertat colectiva.

Sempre, y en tot temps, com volguent justificarse l'existència de fenòmens biològichs, una part de l'humanitat se desvia y en mitj de la negació més repulsiva avansa, no volguenthi, per aturar la marxa suïcida, l'existència de fets que clars demostran que'l camí del major benestar es de segura caminada, y que per ell la humanitat pot avansar segura de trobar lo que ella tant necessita per la propia tranquililitat que és font de vida.

No es lo poble, no es la plebs, com la anomenan, l'enemich més declarat del plantejament autonòmic en lo sí de las colectivitats que forman pobles; que'ls més sistemàtics enemichs, són precisament aquells que en lo social y polítich són tinguts com a sers privilegiats, en quinas mans lo poble hi té depositada la confiança pel conqueriment dels ideals que'l portan.

La falta d'instrucció porta als homes pel camí de la negació sense pensarsho, y cooperan al sosteniment de la brutal tirania, y per ells, los crits que una part del poble pugui donar enlairant la llibertat, tan colectiva com individual, són crits que l'espantant, perquè són tinguts ells per la reacció que tendeix a imposarse, y s'alsan com feras al farum infecte de carnassa, y's precipitan a deturar la marxa, que una sana cultura ben al contrari d'ells l'empenyaria ab forsa.

Tot un mar de confusions se precipitan en lo cervell atolondrat de l'home, quan sent en son sí la sed febroza de l'ideal que li fa sentir lo goig de viure; y aquesta mar de confusions, forz sament lo precipita a desviarse y mal-compendre la racional forsa pel conqueriment de l'ideal benefactor que aplanals viarany de la vida. Aquestas confusions són un veritable efecte, quina causa no costaria pas molt d'esbrinar.

Cal veure la desconfiansa y poca armonia que impera entre'ls homes, y tal vegada hi trobarem quelcòm que justificará totas aquestas cosas, y farà compendre'l perquè, es tan sistemàticament combatut l'ideal autonòmic.

No está avuy encara ben unit lo poble, diversas maneres de pensar lo divideixen y'l fan lluitar entre camps diversos, y en lloch de combatre l'enemich, que a tots los hi es comú, sols se cuidan de manifestarse combatentse ells ab ells, entorpiant la marxa de la veritable llibertat y progrés dels pobles.

L'autonomia es avuy veritablement combatuda, la burocracia d'un Estat que ab sas lleys especials anula la voluntat veritablement suprema de l'individu, s'aixeca en contra d'ella, tot fentli chor l'esperit jacobí que impera encara en lo sí de las colectivitats democràticas.

Avuy que sembla que tothom vulgui lluitar per la llibertat y'l progrés, es convenient d'activar la propaganda en pro de l'autonomia, demostrant, ab arguments irrefutables, que sense ella es inútil que'ls pobles lluitin pel plantejament de lleys lliberals y progressivas, que tota lluita que porta en si la negació, no es pas dubtós lo final d'ella, que no es altra cosa que l'anulació complerta de la personalitat que l'informa.

AGUSTÍ PEDRET Y MIRÓ.

Autonomisme vascongat

Lo nou diari autonomista de San Sebastián *La Región Vasca*, que va sortir per primera vegada lo dia primer d'abril prop passat, baix lo títol de «El pueblo catalán al pueblo vasco» publica la felicitació que la «Liga Regionalista» de Barcelona envia a la «Liga Foral Autonomista de Guipúzcoa» ab motiu del grandió exit de la darrera reunió furista a Zumárraga, y després diu:

«Cataluña y Vasconia son dos pueblos semejantes a dos satélites que tienen luz propia y despiden rayos luminosos sobre otros planetas muertos... temporalmente. La vida en ellos es intensa. La sienten y quieren vivirla en armonía con los progresos de los tiempos, con arreglo a las necesidades de sus hijos. Laborando por la reconquista de sus libertades y de sus derechos, trabajando Vasconia para la recuperación de los Fueros que le dieran vida y esplendor, ambas se han encontrado en este camino de redención. He ahí demostrado como el particularismo es lazo de unión, emblema de unidad, de unidad sana, fuerte, provechosa, no de esta unidad falsa y artificiosa a la cual nos tienen sometidos los funestos políticos españoles, cuyas consecuencias tan funestas han sido para cuantos vivimos bajo el pabellón español.»

Vasconia y Cataluña persiguiendo un fin idéntico se han encontrado en el camino, y juntas marchan a la vanguardia del renacimiento español, como mañana caminarán juntas con aquellas otras regiones que se decidan a sacudir la somnolencia que las tiene aletargadas.

El pueblo catalán por conducto de uno de sus órganos más autorizados la «Liga Regionalista», saluda a nuestro pueblo con palabras de amor y evoca el símbolo de nuestras libertades sacrosantas en demostración de que no es solo la libertad de Cataluña la que demanda, sino también la libertad del pueblo vasco, de la propia manera que nosotros al laborar por la obtención de nuestros Fueros gloriosos, queremos también la libertad de Cataluña y la libertad de todos los pueblos españoles y de todos los pueblos de la tierra.

Esta unión, esta conjunción de fuerzas persigue una doble finalidad. En Cataluña se ha formado un núcleo poderoso denominado «Solidaritat Catalana», donde se encuentran desde los federales de la extrema izquierda con Vallés y Ribot a la cabeza, hasta los ultramontanos representados por el duque de Solferino. Lo mismo hemos hecho los guipuzcoanos con nuestra «Liga Foral Autonomista». En ella estamos todos los que tenemos amor a la tierra y amor al trabajo.

Los representantes en Cortes de los dos pueblos se unieron también frente al enemigo común, frente a Moret, que disfrazado de liberal y por la fuerza brutal del número, del número de los indocumentados, sacó a flote una ley que es un padrón y de ignominia para un pueblo que pretende vivir en el siglo XX. Ahora se pretende de que esta unión sea más estrecha, a cuyo efecto los catalanes invitan a los vascongados a que acudamos a sellar el pacto de nuestra alianza, ofreciéndonos a su vez a venir a jurar nuestras libertades ante el árbol de Guernica.

Nos consta que los elementos directivos de la «Liga Foral Autonomista» aceptan con reconocimiento la oferta y se disponen a concurrir al mitin que se celebrará el domingo de Pascua, cuyo acto será el prólogo de otro no menos importante que tendrá lugar en una población de Guipúzcoa.

Por ahí, por ahí vamos a alguna parte: ¡Viva la libertad! ¡Viva Catalunya! ¡Viva Vasconia!»

ORIENT

VARIA

(Tercera serie)

PER J. PIN Y SOLER

(CONCLUSIÓ)

Y si com a catalans estem justament orgullosos dels nostres sabis, dels nostres sants, dels nostres Ramón Lull y Arnald de Vilanova, y'ls nostres Miquel Servet, Eximenis y Ramón de Penyafor, y de la nostra humil colometa Maria de Cervelló, per què no estarho d'aquell Arias Montano que'ls sabis del Concili de Trento anomenaren «Tesor de Sabiduria», y d'aquell Inigo de Loyola, lo més gran forjador de voluntats que hagi viscut, lo símbol acabat de tota una manera de ser y d'interpretar la vida, y d'aquella Teresa de Jesús, honor de son sexe, la senyora més senyora, la dona més dona, la escriptora més natural, senzillament hermosa y en certs passatges de *Las Moradas* fins subtil y patètica, y d'aquell don Antonio Agustín, arquebisbe que fou de *ca nostra*, y de don Nicolas Antonio, nat a Sevilla, que tragué de la obscuritat a tants fills il·lustrats d'Espanya, en sa *Biblioteca nueva de autores españoles desde 1500 hasta 1670*? y si'ns agrada recordar y que'ns recordin als nostres cronistas, iguals o superiors als Froissart, als Joinville, als Ayala... alguns, en Montaner, per exemple, model de franquesa militar, d'honestat, de bonhomia, fins d'hermosura en la manera; y si recordem als nostres lírics d'avant la *fusió*, que si no'ns haguessim *fusionat* haurien tingut dignes continuadors de l'altesa y amplitut ab que ells comensaven, y'ns delectan los dictats d'aquell Jordi de Sant Jordi;

Tots jorns aprench y desaprench ensemps, *caballero prudente el cual compuso asax ferrosas cosas*, com diu d'ell lo Marqués de Santillana, y si en Jaume Roig nos agrada y en Roiç de Corella'ns sembla joliu, per què no confessarnos devots d'aquella mel melada que son los dictats de Fray Luis de León:

... cuando contemplo el cielo
de innumerables luces adornado
y miro hacia el suelo
de noche rodeado...

y allò altre parafrassant un Psalm:

..... Señor, tu alteza
¿Qué lengua hay que la cuente?
Vestido estás de gloria y de belleza
Y luz resplandeciente.
Encima de los cielos desplegados
Al agua das asiento
Las nubes son tus carros, tus alados
Caballos son el viento.

y si Boscán nos sembla superior per què no trobar superioritat en aquell deliciós y malventurat Garcilaso, en aquell soldat valent y poeta exquisit que'ls Déus devían estimar massa, segons lo jovenet que'l prengueren?

¡Oh dulces prendas por mi mal halladas,
dulces y alegres cuando Dios quería!
Juntas estáis en la memoria mía,
y con ella en mi muerte conjuradas.

y si entre'ls prosadors en Bernat Metge y son *Somni* volèm que sían considerats per l'impressió d'intensa humanitat que'ns dona, y si'l *Cristià* d'en Francesch Eximenis es una enciclopedia admirable, per què no posar al costat, a dalt, a baix, però ben a la vora d'en Bernat Metge, a Hurtado de Mendoza; al costat, a dalt, a baix, però ben a la vora d'Eximenis y son *Cristià* a San Isidoro y sas *Etimologías*?

Quin català instruit al fer lo compte dels nostres arquitectes, dels nostres constructors, dels qui aixecaren la més grandiosa Seo de la Corona Aragonesa damunt lo turó de Tarragona, y l'hermosa Seo barcelonina, y la de Mallorca y Poblet, y las llotjas de Valencia, de Palma, de Perpinyá, y la catedral d'Elna, y'l claustre de Santas Creus, podrà rebutjar la llegítima guspira de la glòria que li toqui y han escampada sobre'l conjunt de las Espanyas los mestres que aixecaren la catedral de Burgos, la de Santiago a Galicia, la de Toledo, la de Sevilla... l'Escorial, obra d'aquell *Juan de Herrera que aprendió de su maestro Juan Bautista a seguir los modelos de la antigüedad y a desterrar de los edificios el gusto gótico*, y si volèm comptar entre los grans pintors de la Corona d'Aragó als Joan de Joanes, valencians, a Ribera, que era de Xátiva, y si alabem al nostre genial però menestral Viladomat y als nostres Juncosa, y als nostres Fraunquets y demés mestres de l'escola dels Cartoixans de Scala Dei, y fins... al Vigatà! com no voler ser alguna cosa d'aquell sér prodigiós y únic que's deya Velázquez, perquè era de Sevilla!

Nada, que tot lo d'Espanya ha de ser

dels espanyols, lo tangible, lo ponderable, boscos y minas, rius y ciutats, monuments y popular caserío; lo inmaterial y ètich, drets y prerrogativas, grandesas morals y petitesas, cosas bonicas y cosas lletjas.

Y venint als nostres temps de liquidació, naturalíssima en una nació quals maravellosas energías, dots de sentiment y d'intel·ligència s'han usat en bé de nacions y pobles, liquidació que comensa també a iniciarse en altres nacions fins avuy dia poderosas, cal ferse càrrech de que ningú queda malament per voluntat propia.

Tot home de bon seny, de vista clara, desapassionat y just, no podrà menos de reconeixe que si'ls *Espanyols* hem sigut desposseits inicuaument de nostras possessions de l'Assia, dels primers llochs ahont posarem los pèus a América (reparis que s'ha de dir *hem* y no *han*), ha sigut perquè'ns ho mereixiam (reparis que s'ha de dir mereixiam y no mereixian). Lo que procedeix es trevallar cadahú de son ofici pera ferho tot mellor que ningú y arribar a ser vencedors en las properas lluytas ab los de fóra, imposarnos en nostras lluytas ab los de dintre, sense paraulas grossas, ab feis que ho sigan.

Cap poble, ni'l poble que orgullosament s'anomenava *Poble de Déu*, ha tingut vida perdurable. Las nacions són conjunts de sèrs mortals y segueixen las vicissituds del viure. A cap sér, a cap conjunt de sèrs ha donat Natura'l poder antinatural d'aturarse en un punt donat de la parábola que ha de recorrer. Es lley inexorable que tots los pobles com tots los astres passin pel nadir y'l zenith de llurs cursas. Lo important es que l'home, atret per lo torbellí que l'empeny vers las alturas, sia tolerant, caritatiu, modest; aglomerat ab los altres homes que desfán lo camí abans tet, conservi son bon seny, sa dignitat.

Los qui són a dalt ja baixarán, los qui han devalat tot seguit ja puján. Tot es moviment, tot es Vida, tot es seguir cercles trassats *ab initio* per lleys que'ns són desconegudas, ordenats per Aquell que tot ho mena, com diu Bossuet.

La Patria, gloriosa o abatuda, cal sempre aimarla, y es Patria'l conjunt de cosas viscudas personalment o per remembransa.

Si algú té'l foll amor propi d'avergonyirse perque en días luctuosos los homes que regian nostres afers nacionals no han obtingut ab recursos migrats resultats portentosos, eix tal es un presumptuós.

Abans de judicar conegui'l seu país, coneguin d'altres, coneguils sobre tot no en lo que tenen d'aparatís y externe, no's fii de farxadas, no viatgi com botiguer que va a fer compras, com nou casat que no sab veure més que'ls ulls de sa estimada; estudi l'istoria de la regiò hont es nat, lo conjunt de las historias de totas las regions que constitueixen son país, y si no es miopi, obtindrà la visió justa de que'ls nostres héroes, catalans y no catalans, han donat en pensament y en acció'l *summum* de la potencia humana, y si, com es naturalíssim, al trobar migrat lo de casa troba superb tot lo de l'*astrangé*, com tan barroerament deu pronunciar al fer comparansas entre polvos d'arròs, vins de taula o sombrillas, sàpiga y entenga que fins moltas cosas modernas de per aquí están mellor que a l'*astrangé*, que moltas cosas de fóra que li semblan soperbas són futilesas, que'l caràcter nostre, la manera ètica nostra de conduirnos es encara de las més nobles, que'ls nostres habitants del camp, que la gent de negocis d'aquí són models de serietat y honradesa, que las donas espanyolas, las de totas las regions, unas per una gracia, altres per un'altra o per totas, són las primeras donas del món, y que en quant a cosas del fondo, de las que deixan rastre, las gestas dels nostres exploradors, legisladors y gent de govern en terras exòticas, ja sia en temps de la gloriosa casa d'Aragó y dels *Capitols* que otorgava a las vilas sotmesas, o després, en temps dels Reys de las Espanyas y dels ordenaments del *Consejo de Indias*, són superiors a las dels exploradors *astrangés*, que resultan al llur costat uns noys de l'escola, y que'ls navegants, los descubridors d'ara, comparats als navegants ibèrics: catalans, andalussos, castellans, cantàbrics, oceànichs y lusitans, són uns pobres noys de cambra.

Tots los exploradors moderns no més han sigut superiors als exploradors ibèrics en crudeltat, en mala sanch. No és calumniar a ningú lo recordar que'ls americans del Nort, enloch d'assimilarse al indígena educantlo, elevantlo fins a ell, com ab candor infantil han fet espanyols y portuguesos, convertint a brazilers selvàtics, a mexicans indòmits, a tagals ferotges en doctors, en oficials d'exèrcit, en magistrats, en sacerdots cristiàns, ells, següent un procediment *més científich*, han exterminat las rasses autòctonas, preveyentse'l día en que no quedará en tot lo Nort d'Amèrica ni un sol *indio* descendent dels possessors del país avant la per ells funesta arribada d'aquell primer barco de nom idillich, lo *Mayflower* (Flor de Maig), carregat de gent inglesa.

Ni es dir mal del inglesos recordar que després del tractat que en 1835 feren ab lo gòbern de Madrid, tractat anomenat de Martínez de la Rosa, en virtut del dret de visita sobre lo nostres barcos que'l tractat los concedia, quan ne trobavan un carregat de negres suprimian la tripulació si resistia y s'emportavan tranquilament la negrada a la Jamaica, conseguint tenir esclaus que no'ls costavan cap diner, lo qual era una economia y una filantropia; ni tampoch es malparlarlos recordar llur diabòlica invenció de barrejar estricnina al farro que donaven als afamats de l'Oceania, ni aquella manera expèditiva de suprimir indís l'avors de la gran revolta, lligantlos a las bocas dels canóns, ni reitreurels que en temps moderníssims han ordenat fredament l'extermi dels Matabeles, ni l'apuntar lleugerament las maneres *d'amusements* dels oficials de Stanley y de Jameson entregant jovenetas als caníbals perque las matessin y se las mengessin, assistint ells a la menjada de la qual *treuhen fotografias*. Com tampoch és llevar cap fals testimoni repetir una part molt mínima de lo que en la informació feta en 1898 per la respectable revista alemana: *Neue Deutsche Rundschau*, sobre'l mellor sistema de tractar als negres, han contestat los colonisadors de las nacions *més civilizadas*.

Lo major Auguste Bokhart, de l'exèrcit actiu del Congo ha dit, entre altres cosas edificants, que la mellor manera de tractar als negres era a cops de fuhet: «... *on a eu tort d'abolir l'esclavage. L'affranchissement a eu lieu trop tôt et inutilement.*» Gustave Fricht diu: «estava reservat a Stanley inaugurar las marxas sagnantas » a través de l'Àfrica.» Karl Peters, l'èmul de Stanley en la expedició que feren per l'Àfrica buscan a Emin Pachá, escriu: «Cal ser victoriosos » y la victoria no s'obté sense inspirar lo terror.» Lo comandant Morgan. «Per educar al negre són necessaris temps y garrotades...» Y ara fa poch, l'alemany von Trotha, un general de l'exèrcit regular de l'Imperi, un escullit pel Emperador Guillem en persona, un ultra-civilisat que no es catòlich ni espanyol, ha tingut de ser castigat desde Berlín a causa del seu bando (2 octubre, 1904), en que trobantse en lluyta ab las poblacions de la colonia alemana dels Herreros, ordena als seus oficials que fusellin homes, dones, infants, encara que'ls trobin sens armas, orde tant ademés que fusellessin a tots los presoners.

Ni és calumniar als nostres vehins francesos *si polis, si bien elevés*, recordarlos las matansas d'aquells centenars d'argelins civilisats, que haventse refugiat dintre unas covas, ofegaren calant foch a grans munts de brossa acumulada a las entradas, ni dirlos *polimeni*: quatre paraules de las aberracions que ells mateixos confessan y que'ls tribunals haurán de castigar, comesas per oficials que's diverteixen introduhint cartutxets de dinamita en certs oficis de llurs servidors, pera ferlos explotar y veurels voleyar a trosos... De manera, que en *todas partes cuecen habas*, sino que uns s'ho callan y altres s'ho reuhen ells mateixos.

Si donchs hem sigut, si encara som, si tenim riquesas perennes: cel esplendent, pays variat, virtuts essencials, cosas de menjar y beure exquisidas, homes de bé, donas hermosas, esposas fidels, mares de familia exemplars, cal no fer rebequeries, cal treballar, no parlar may de politica, ferne sempre, fentnos sabis, fentnos forts y regentant als fobles.

Sursum corda! Y ara, ab lo cort ben alt, parlarèm imparcialment d'homes y cosas de fora Espanya.

Mas de Sant Joan.

Setembre de 1905.

Com de costum, la Teclera, al sortir de casa la modista, pujava pel carrer de Sant Agustí, Rambla de Sant Carles y carrer del Portalet, ahont l'esperava cada dia'l *Pepitu* y's feyan petar la xerradeta... Aquell dia a n'ell, com no tenia d'anar al treballador, no li feya res esperar, encara que fos tart; havia dinat tot depressa y sense ni mudarse la roba, deixantlo per més tart, se'n va anar al *punt de guardia*, com ell ne deya.

Si'ls pares d'ella los hi haguessin atrapat, ¡Déu nos en quart!... Ella ¡sa filla!... festejar ab aquell gandul mort de fam, que feya una porció d'anys que feya d'ebanista y encara no sabia ferse una mala calaixera!... això may, altres pretensions tenian per sa filla...

D'ensà que'l gran de casa'l Pelegrí pescador, lo verdader amo de la *parella del bou*, perquè'ls altres germans tots tenian altre ofici, los hi havia parlat, encara que nidirectament, per la noya, ja no cabian a la pell, tot era contarho a parents y coneguts, donantlo com a cosa certa, sens comptar ab las repetidas negacions de la Teclera.

Alguna vehina xerraire ja'ls hi havia fet saber que's deya que sa filla tenia *relacions* ab en *Pepitu* de la *Rossa*, y que com era *guapol* y de *palica*, feyna tindrian pera distreuererla; mes la mare, com a dona molt de *casa seva*, devant de la gent feya veurer que no ho creya y, essent a casa, vinga sermons a la noya: però ella res, *treize* són *treize*...

Aquell dia, tant adelerats parlavan lo *Pepitu* y la Teclera al carrer del Portalet, que ni tan sols vejeren lo *gran* de casa'l Pelegrí que'ls hi passà pel costat; ell prou que'ls va veure...

Parlavan de la professó del vinent día: ella hi aniria, que ho tenia promés de quan sa mare havia tingut la *palmonia*; tot lo vehinat de Tarragona hi té molta devoció en la professó del divendres Sant; ella portaria un *entroperi* y ell com era de la Congregació portaria atxa.

—Mira bé—li deya ella,—per que poguèm anar de costat; jo portaré la vesta de satí xino, sabs, que per Carnaval vaig anar al ball de l'Ateneu vestida d'*estudiantina*, donchs ja ho vaig fer ab segona per aprofitar tota la roba negra per la vesta, y portaré rosaris encadenats d'or: són los bons de la mare... però mira que tanta... bé'm veurás prou, portaré la *Tovallola!*

—Donchs jo, quan te veur—deya ell,—miraré allà ahont te colocan, y sia mi'm toca ser massa lluny teu, buscaré algún amich que'm vulgui cambiar lo *número* de la *pareca* y'm posaré ben aprop teu y farém petar la *claca* tota la professó.

Se despediren tot seguit perque vegeren que per la Baixada de Misericordia venia la tia de la Teclera, tot dientse:—Quedem aixis y fés ulls... adéu...

Aquell any las parellas del *bou* havian fet bonas pesqueras y'ls pescadors agraits feyan sortir lo seu Misteri, que prou sab tothom que es l'adorno de la professó. Com los Pelegrins eran dels pescadors més antichs, per lo tant, eran los que més se'n cuidavan dels principals assumptos del Gremi, no cal dir que de quant y com tenia de sortir lo Misteri se'n cuidavan també, y que'l seu xich era qui més lluiria a la professó.

Tot anava com una seda perque aquell any resultés la professó llarga y bonica... A la tarde del divendres, la *plassa* del Rey semblava talment un llach, en lo que las aigües fossin mogudas per diferents vents; se feyan y desfeyan onadas humanas segons del cantó que venian los trosos de professó que allí s'aplegan, perque a dins l'Iglesia de la Congregació de la Sanch es impossible, per petita, que hi càpigan tota aquella gentada; a la mateixa *plassa* s'organisa, y de l'Iglesia sols ne surt la Congregació.

Al carrer del Jutjat hi havia la Congregació del Nazarenó, tots arrengrerats, ab lo Misteri, y tots impacientantse per lo que tarda en organisarse la professó; la sort que per matar l'estona, y com portan la cara tapada, s'entretenen dient floretas a las noyas que per allí passan; posats també en rengle ab la *bandera* al davant y'l Misteri de l'*Assotament* darrera, feya estona que s'esperavan los noys de la congregació, aspirants a congregants, al mitj de la *plassa*, a punt de *marcha*; aqueixos matavan l'estona menjant *tauletas* y caramelos y dient cosas a sas mares y parentes que per veure si feyan forsa *goig* anavan a veurels.

Eran las sis y tot just acabavan d'arribar los gremis de pagesos, lo de casats primer, ab lo *Sant Sepulcre*, y'l de fadrins després ab la *Pietat*, tots ab sabatas noves de xarol y'l cap més pentinat y lloent que bava de caragol...

Quadret de costums tarragoninas

Tot y essent lo dijous Sant, eran las tres de la tarde quan la Teclera sortia del treballador. En tals días las modistas no s'entenen de feyna; a totas las donas de ciutat los hi manca quelcom al vestit negre pera lluirlo ben a la moda en tals diadas; y com la *principala* seva tenia tanta nomenada, això feya que may acabessin la feyna.

IL·L·U·S·T·R·A·C·I·Ó CATALANA UN ANY 30 PESSETAS

GRANS REGALOS per valor de 30 ptas. La suscripció del 1906 surt de franc

HA SORTIT JA **PILAR PRIM** NOVELA DE NARCÍS OLLER

5 pessetas primer regalo als subscriptors de la "IL·L·U·S·T·R·A·C·I·Ó CATALANA"

Darrerament, fentse esperar com cosa bona, arribaren los pescadors ab lo Misteri arreglat de nou; al costat mateix del Misteri hi anava'l gran Pelegrí; la mare de la Tecleta que per acompanyarhi a la noya, de las cinch que era allí, tot seguit lo va veure y acostantseli digué:

—Ja pots mirar bé que la xica ja hi es, ja la veuràs, porta la *Tovallola*.

—No'm passarà per alt—li digué ell.

Mentrestant los congregants havian anat arribant, y'l majoral encarregat cantava las *parecas*; lo Prefecte havia entrat y sortit més de cent cops de l'Iglesia per arreglarho tot; y no cal dir res de l'arreglador general, que no tenia un segon de sossego ni li quedava veu. Quan ja ho tenia casi arreglat, los cavalls de la *Guardia civil* ja eran al carrer de Portella, la *bandera* de la Congregació devant de casa'l Baró y dels *Armats* encara no n'hi havia la meitat... Fent esforços titànichs lograren que casi tothom fós al seu puesto: los *Armats* més ressegats havian anat arribant de las tabernas més properas, y totas las associacions y gremis eran cada hú al seu lloch. Ja comensava a *marchar* la professó y'l que cantava las *parecas* encara s'escarmenava dient que li mancava un número y l'arreglador principal no trobava la que portava la *Tovallola*, fins que al donar l'última repassada a l'Iglesia, van trobar al congregant que faltava y a la noya que portava la *Tovallola* entretinguts enrahonant al recó de l'altar del Sant Sepulcre. Aquets no eran d'altres que la Tecleta y'l Pepitu, que contantse las sevas penas motivadas pel de casa'l Pelegrí, no's dongueren compte de tot lo que al seu redós passava.

Veure sa mare sortir a la Tecleta, agafarla ab una revolada pel bras, portarla a casa y tancarla dins un quarto y sermó vé y sermó va, tot va ser obra de minuts.

—Ets una mala filla—li deya;—te tancaré a las *Repenidas* per dolenta. Què haurá dit lo teu verdader novi si t'ha vist!... però ja ho arreglaré tot jo, poca substancia... etz. etz.

Al cap de dos anys la Tecleta s'estava la tarde del Divendres Sant a la plassa del Rey, dient a una neneta que portava al bras:

—Mira'l pare, fill meu, que no'l veus? es aquell que va davant mateix d'aquell *Misteri* tan grós.

Era'l gran de casa'l Pelegrí que anava davant del *Misteri* dels pescadors.

Lo Pepitu treballava d'ebanista a Barcelona...

JOSEPH MIRALLES.

Tarragona—27—3—906.

Comentaris

Y que n'es d'oportú aquest inclit *xufero!*

Casi que no sabiam de que parlar y'l ditxós *Tropezones*, buid, com diuen a la seva terra, desde la cholla als peuet, nos dona motiu pera que poguém escriurer quatre ratllas. Nos transcriu una conversa que tenian dos senyors del *elemento oficial* y que parlavan en catalá. Quinas cosas que deyan aquests dos senyors, més ben'ensopegadas!

Figúrinse! Que es una societat morta y més que morta, resulta tonta? Si es morta es tonta y si es tonta *Tropezones*. Nosaltres obtiriam perquè fós morta, perquè val més ser difunt que ser *Tropezones*. Però, vaja, que calificar de morta una societat que, encara, no ha comensat a viuer, es un atreviment de primer orde y una estulticia inconcebible. Compreném, perfectament, per què. Al final del seu inspiradíssim articlís hi posa la quarteta de reglament. Com aquells senyors de l'*elemento oficial* veyan que'ls escoltava lo celebèrrim *xufero*, se varen posar a *hablar en necio, para darle gusto*.

Que no ho veus, que t'estavan prenent lo pèl? Sempre serás lo mateix; no esmenarás may; aquella màxima sembla escrita, expresament, pera tú:
*Genio y figura
Hasta la sepultura.*

Els presos poden estar contents, ja tornan a donarlos una miqueta d'esperansa. Ja veurém, ja dirém, ja farém; quan vinga un indult general, potser, hi haurá manera de... es molt dificultós de... Si es possible... Si es factible... etz.

Y encara hi han babaus que se'ls creuen en aquests caciquistas? Sembla mentida!

Lo *Diario de Tarragona* ha anat plé de telegramas y telefonemas, però'ls presos són a la presó y'ls gall-dindis fan el vano.

L'aigua se'n va del dipòsit de l'Oliva, fent malbé camins. Se reventan canonadas y per las casas no hi ha aigua.

A la casa gran esperan que hi vagin tontos a comprar aigua. Y massa que n'hi anirán, que'ls vehins d'aquesta ciutat són d'una mena tan rara que ningú'ls entén ni es capés de poguerlos classificar. Tant los fa asseures de cara al sol com de cara a l'ombra.

L'idea de donar las bolas ab *cachets* ha sigut molt ben rebuda.

Esperém que no s'oblidarà d'especificarho aixís mateix en lo nou reglament que's confecciona pels apreciables guissos. Ja que se'ls té de matar, que's fassi de la manera més artística possible.

No podém, encara, donar compte de la formació de cap joventut pidalista. Es una llástima. Tanta necessitat com hi ha de fer lluir al jovent.

Una mica de decissió y bona voluntat; que diable! Aixís se fan mèrits y després, venen unas eleccions y'n poden sortir mitja dotzeneta de diputats y regidors, perquè'l còs electoral no deixarà d'elegirlos. Ho tenen ben segur... de presentarse y endúrren una seba com un campanar. *Animo, jóvenes.*

L'observador *Tropezones* declara que á Barcelona hi ha catalanistas. Es una cosa que no sabiam. També fa saber que a Tarragona *apenas hay dos docenas*; tampoch ho sabiam.

Nosaltres nos creyam que no eran más que *cuatro locos*; ara resulta que no més aquí a ciutat n'hi han un parell de dotzenas no sabèm si *locos ú otra cosa*.

Me sembla *Tropezones*, que't deus haver descomptat; no pot ser que n'hi hagi tants; no'ns entendríam. Si vosaltres no ho sou una dotzena y ja formèu deu comitès, ves quina feynada se'ns hauria girat ab dos dotzenas; ca, ca; de cap manera, no volèm ser tants.

Si fossim massa, hauriam d'omplir lo teatre y això costa quartets, vulgo *soltar la mosca*; quan serém grans, serà altra cosa.

NOVAS

SOLIDARITAT CATALANA

PER CATALUNYA

Suscripció popular pera pagar los gastos de l'edició dels discursos contra'l projecte de lley de las jurisdiccions y del Homenatge que Catalunya oferirá als senadors y diputats que tan valentment lo combateren.

Queda oberta a tots los periòdichs, societats y entitats políticas de Catalunya.

En l'Associació Catalanista y redacció de Lo Camp de Tarragona, Méndez Núñez, 6, queda oberta la llista de suscripció popular.

	Pesetas.
Suma anterior.....	35
Pere Lloret.....	2
Paciá Manuel.....	2
Joan Roset.....	2
Bernabé Martí.....	2
Joaquim Boxó.....	2
Manel Pedrol.....	2
Joseph Tarragó.....	1
Vilà diu catalans alerta!.....	0'50

Francisco Romeu Escofet.....	1
Francisco Ixart.....	2
Eugeni Saugar.....	2
Maciá Roset.....	0'25
Joan Roset Abelló.....	0'25
Angel Roset Abelló.....	0'25
Manel Font Cofren.....	0'25
Sadurní Ginesta.....	1
Joseph Vidal Ras.....	0'20
Joseph Soler.....	1
T. Roig.....	0'30
Jaume Vallvé.....	5
Antoni Farré Romeu.....	0'50
M. E.....	0'10
Fèlix Solé Porta.....	2
J. C. Rogé.....	0'50
E. T. F.....	0'10
Pere Vidal Ventura.....	0'50
Joseph Martínez.....	1
V. C. I.....	0'10
Francsch Guinovart.....	0'25
Joseph Gols.....	0'50
Tomás Serra.....	0'25
T. C. Vilella.....	0'50
Un francès catalá.....	0'20
Un reusenç.....	0'25
G. S.....	1
R. Soler.....	0'25
Tot per la Patria.....	1
Un orfeonista.....	0'10
Joan Roig.....	0'50
Total.....	71'60

(Seguirá.)

Com pot veures pels nostres primers articles, ha deixat de publicarse'l valent quinzenal *Serem!* portavèu del Centre Nacionalista Catalá d'aquesta ciutat, havent passat a engroixir aquesta Redacció'ls estimats companys que'l redactavan.

Ab los brassos ben oberts los esperavam disposats a lluitar junts pel triomf de la Causa Catalana.

No obstant y que segons diuen molts socis de l'*Ateneo tarraconense*, que no ha sofert aquesta casa més enllá de 15 o 16 baixas (que no deixen de ser ben pocas, si fos veritat) tothom se pregunta, que com és que ab un número tant reduit de baixas, no haigi pogut aquesta societat omplir, ni tampoch tindre mitja entrada durant la darrera temporada teatral.

Y això que segons el *Decano* l'element oficial es lo que ompla. Si serà donchs l'element oficial qui s'haurá donat de baixa? nosaltres no ho creyém pas, lo que deu ésser, és que'ls 15 o 16 que's van donar de baixa debían tindre las familias tan nombrosas que omplian l'*Ateneo*.

Si non è vero è ben trovato.

Lo senyor Alcalde tingué l'atenció d'invitarnos a una reunió que se celebrá lo dimecres a casa la ciutat, pera tractar de organisar unas festas per Santa Tecla.

Sentirem que nostras ocupacions no'ns permetessin assistirhi, mes ja que no poguerem ferho avinent a la reunió, ho dirém en aquestas columnas, això es, que nostre setmanari prestará sempre lo seu humil concurs en aquesta feyna si's tracta de ferlas ben fetas y dignas de nostra població, igualment que la combatrà si's pretent ridiculisar una volta més lo nom de Tarragona ab lo crit de festas pomposas que després resultan un engany per nostres visitants y veins.

Com que ara s'hi han tirat en temps, pot estudiarse la manera de ferse quelcom de seriós y nou a l'ensempe que ab forza atractius pera'ls forasters.

Hem rebut la visita del nou confrare autonomista *Lo Baix Panadès* que ha comensat a publicarse al Vendrell.

Saludém al valent campió de las nostras ideas en aquella hermosa comarca y li desitjém molts anys de vida.

La familia del nostre bon amich y company N'Agustí Ferrer, s'ha aumentat ab un rebrot que en forma d'hermós nen portá ahir al mon ab tota felicitat la seva distingida esposa.

Nostra enhorabona.

Demá, diumenge, a las set del vespre, en l'iglesia de la Puríssima Sanch, s'hi cantarà com es costum cada any en aital dia, un solemne *Miserere* per la capella que dirigeix nostre amich lo mestre senyor Gols.

La novetat d'enguany l'ofereix que en aquest *Miserere* hi pendrán part alguns choristas del *Orfeo tarragoní*, que ab tant d'entusiasme y acert dirigeix l'esmentat mestre.

Sabèm que hi ha molts desitjos d'assistirhi pera oir la bona feyna que sabèm que farán nostres orfeonistas.

Y ja que parlem de l'*Orfeo*, bò serà també consignar, que molt aviat se pensa donar un concert íntim, pera que las personas decididas entusiastas á la música de la terra, qugan convences del mèrit y forsas del mateix.

Jo'n parlarém més extensament.

Lo dia 31 del prop passat mes de Mars passá a mellor vida, la respectable senyora doña Nisa Pascual y Vidal (a. C. s.), viuda de D. Pere B s y mare de nostre estimat amich, lo senyor D. Trifó Bas, a qui fem avinent nostre condol per pèrdua tan preuada, igualment que a la seva distingida familia.

Avuy donava goig de veurer los aparadors de las pastelerias de nostra ciutat, tots ells curullats de *palmas* y dolços pera la diada de demá, diumenge de Rams.

Sapiguda es de nostre poble la tradició d'aquesta simpática festa que ab tanta joia frueixen nostres menuts, aixís com las notas de color verament hermosas que s'observan en lo moment de la benedició y professó dels rams.

Víctima de curta y gravíssima malaltia ha mort a Barcelona, la respectable senyora D. Antonia García del Cid, quina pèrdua ha sigut molt sentida entre quants havian tingut ocasió de coneixer y apreciar las excelents dots de caracter que concorrian en la finada.

Acompanyém en son profund sentiment a la distingida familia de la finada, y molt en particular al seu desconsolat germá, lo digne director d'aquesta Sucursal del Banch d'Espanya, que's troba verdaderament consternadíssim per semblant desgracia.

S'ha despedit de nosaltres en atent B. L. M. lo Sr. D. Vicéns Greus, Fiscal que ha sigut fins fa poch d'aquesta Audiencia provincial.

Li agraim la finesa y'n quedém obligats.

Lo Sr. D. Carles García Puelles, Secretari que sigué d'aquest Govern civil y fa poch nomenat Jutge de Valls, nos participa haver prèss possessió de l'últim càrrech y se'ns ofereix molt expressiva y galantment.

Estimém en lo que val l'atenció del senyor Puelles al qui desitjém tota mena de prosperitats en sa carrera.

COSTUMS TARRAGONINAS

Darrereras obras de

D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL

HERÈU Y CABALÉ..... Preu: 2 ptas.

MONTSERRAT..... » 3 »

Se venen en l'estampa d'en Francesch Sugrañes.

Convalecencias.—Ovi Lectina Giol.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.ª de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivedo, Gijón, Santander, Bilbao, Passages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo dia 12 d'abril lo vapor **Cabo Creux**, son capitá D. Victoriá Betia, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports. Lo despataxa son consgnatari D. Marián Peres.

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y todas las enfermedades de l'aparell respiratori perque modifican las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un día l'opresió del pit y la fadiga. Poden vendres sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

Farmacia del Centre de MANEL FONT, Rambla de Sant Joan, 57, Tarragona.—Teléfon 48

NEURASTENIAS

clorosis,

debilitat general,

anemia

se curan radicalment ab l'us del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTA LAS FARMACIAS

Llevat de CERVESA

ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe de erupcions de la PELL, floronsos, supuracions, dermatossis, antrax, vespès, etc.

DE VENDA

en totas las bonas farmacias

Depòsit general:

Farmacia ESBERT

Unió, 22

TARRAGONA

PILDORAS VERDAS

ESBERT

Es la mellor preparació pera combatre la

pobresa de sanch,

retrassos de la

menstruació,

anemia, etc.

Farmacia.—Unió, 22

TARRAGONA

Sastrería y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastrería, Camisería y Corbatería.

DEPÓSIT d'ornaments religiosos dels **Fills de Miquel Gusí**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionan tota mena de trajos y pessas pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastillas calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

Vl d'ostras del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.

Sucre vermifrug del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febras.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perilluosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'evitan totas sas malalties.

Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

EXCELSER

En Llanas ven uns paraiguas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bô, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropòsit per regalos; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Tallers d'Arts Sumptuarias

DE

FRANCISCO CASANOVAS

SUCESOR DE FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló.—TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias.

Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requereixin.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

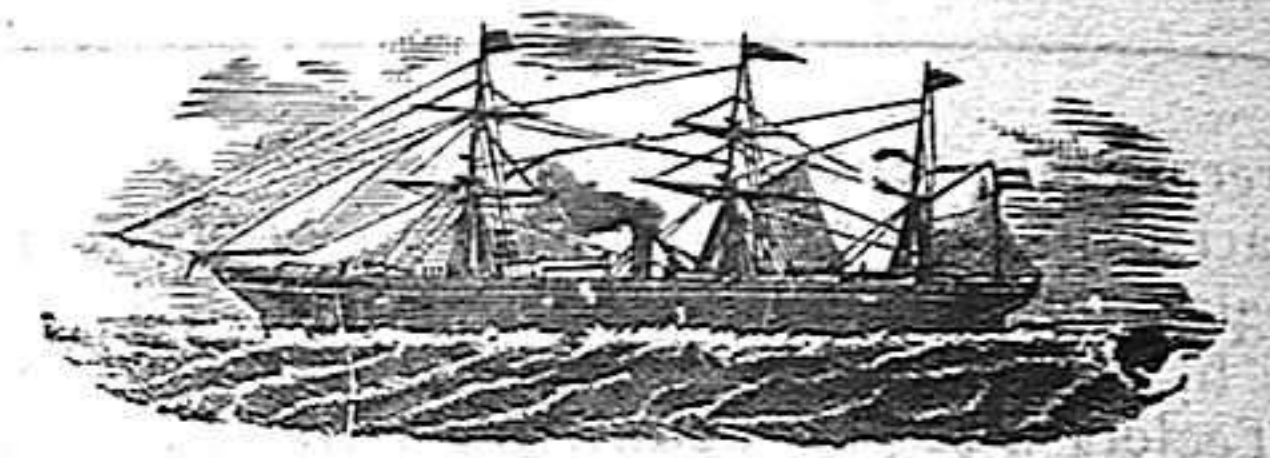
Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripció s de D. Sadurn Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pt.
Fora.....	1'50 »
Extranjer.....	2'0 »
Número d'avuy.....	15 »

De venda en lo local de l'«Associació Catalanista», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus reduïts

Serveys de la Companyia Trasatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Abril sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

ALFONSO XIII,

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Abril sortirà de Barcelona, l 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MANUEL CALVO

directament pera Nova York, Habana y Veracruz Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Abril sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONTERRAT

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega a Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinidad, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 23 de Abril sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

ISLA DE LUZON

directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumaira, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Abril sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

LEON XIII

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVEVERDE

directament pera Tànger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera emprendre lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagan y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: dimlluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt còmodu y tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixas a familias. Preus convencionals pera camarots de luxe. Rebaixas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per lineas regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquen en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlts d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlts de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Pùblicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desigui fer los Exportadors.

Pera més informes dirigir-se a son agent

D. EMILI BOBRÁS

TUPINAMBA EXQUISITS XICOLATAS de la casa **TUPINAMBA**

TOSTADERO DE CAFÉ AROMA CONCENTRADO con Real Privilegio. TINGE UN CÀFFI DE CADA CÀFFI UNO UNO EN UN MOMENT A UN PRECIO AVANÇAT

SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS PREUS

Unió Representant a Tarragona y sa Comarca

En Joan Roset Sabaté.—Pastisseria

Carrer de l'Unió, núm. 19.—Tarragona

AYGUA NAF SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma, està elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engrés importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Hons

A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar AYGUA NAF SERRA